

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

THAI INDUSTRIAL STANDARD

มอก. 843 – 2532

**สัญลักษณ์สำหรับตัวควบคุม ตัวชี้บอก
และตัวแสดงของยานยนต์ทางบก**

STANDARD FOR SYMBOLS FOR CONTROLS, INDICATORS
AND TELL-TALES OF ROAD VEHICLES

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

UDC 629.113:003.62

ISBN 974-8127-02-8

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
สัญลักษณ์สำหรับตัวควบคุม ตัวชี้บอก
และตัวแสดงของยานยนต์ทางบก

มอก. 843 – 2532

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2202 3300

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 106 ตอนที่ 97
วันที่ 16 มิถุนายน พุทธศักราช 2532

มาตรฐานนี้เป็นมาตรฐานหนึ่งใน “บัญชีมาตรฐานระหว่างประเทศที่ทุกประเทศควรนำไปใช้” ซึ่งคณะกรรมการด้านการพัฒนา (Development Committees, DEVCO) ขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization, ISO) ได้รวบรวมขึ้นจากมาตรฐานของ ISO และของคณะกรรมการระหว่างประเทศทางด้านเทคนิคไฟฟ้า (International Electrotechnical Commission, IEC) นอกจากนี้ได้เสนอแนะให้ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้วยอมรับมาตรฐานตามบัญชีดังกล่าวไปใช้โดยให้คงสาระทางวิชาการไว้ในฐานะที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นสมาชิกผู้แทนประเทศไทยใน ISO และเป็นสมาชิกสังเกตการณ์ (O-member) ใน DEVCO คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการมาตรฐานระหว่างประเทศ ได้พิจารณาเห็นด้วยในหลักการข้างต้น ส่วนการจะรับมาตรฐานเหล่านั้นไปใช้ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ได้พิจารณาให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511

มาตรฐานตามบัญชีดังกล่าวได้จัดเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ มาตรฐานมูลฐาน มาตรฐานเกี่ยวกับข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์ มาตรฐานวิธีทดสอบ และมาตรฐานอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวแล้ว

มาตรฐานนี้เป็นเรื่องหนึ่งในกลุ่มมาตรฐานมูลฐาน ที่จัดทำโดยกองกำหนดมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ตามที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้เคยพิจารณาให้ความเห็นชอบไว้

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ กำหนดตาม

ISO 2575-1982

Road vehicles-Symbols for controls, indicators and tell-tales

ในมาตรฐานนี้ได้อ้างอิงถึง ISO 7000-1984 Graphical symbols for use on equipment - Index and synopsis

ISO 7001-1980 Public information symbols และ IEC 417-1985 Graphical symbols for use on equipment

ในส่วนที่มีความสัมพันธ์กับสัญลักษณ์นั้น ๆ ซึ่งผู้สนใจสามารถค้นคว้าหาข้อกำหนดเพิ่มเติมได้จากเอกสารดังกล่าว

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้พิจารณามาตรฐานนี้แล้ว เห็นสมควรเสนอรัฐมนตรีประกาศตาม มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ 1479 (พ.ศ. 2532)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. 2511

เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
สัญลักษณ์สำหรับตัวควบคุม ตัวชี้บอก และตัวแสดง
ของยานยนต์ทางบก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สัญลักษณ์สำหรับตัวควบคุม ตัวชี้บอก และตัวแสดงของยานยนต์ทางบก มาตรฐานเลขที่ มอก. 843-2532 ไว้ ดังมีรายการละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2532

บรรหาร ศิลปอาชา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สัญลักษณ์สำหรับตัวควบคุม ตัวชี้บอก

และตัวแสดงของยานยนต์ทางบก

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานนี้กำหนดสัญลักษณ์อันเป็นเครื่องหมายสัญลักษณ์ที่ใช้กับตัวควบคุม (control) ตัวชี้บอก (indicator) และตัวแสดง (tell-tale) ของยานยนต์ทางบก (ไม่รวมรถไฟ) เพื่อให้ทราบลักษณะซึ่งบ่งและเพื่อให้ใช้งานได้ง่ายขึ้น สัญลักษณ์นี้ยังแสดงสีของตัวแสดงที่เป็นแสงเท่าที่เป็นไปได้ซึ่งจะเตือนผู้ขับขี่ให้ทราบถึงการทำงานหรือความผิดปกติของกลอุปกรณ์ และบริภัณฑ์ที่ต่ออยู่กับตัวควบคุมนั้น ๆ
- 1.2 มาตรฐานนี้ครอบคลุมเฉพาะตัวควบคุม ตัวชี้บอก และตัวแสดงที่อยู่บนแผงหน้าปัดหรืออยู่ในตำแหน่งที่ใกล้ผู้ขับขี่มากที่สุด

2. ทัวไป

- 2.1 สัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ในข้อ 3. ยกเว้นสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้เข้ากับแนวสายตาของผู้ขับขี่
- 2.2 ถ้าในสัญลักษณ์ใดแสดงรูปของยานยนต์หรือชิ้นส่วนของยานยนต์ ไว้เป็นรูปด้านข้างให้ถือว่ายานยนต์นั้นขับเคลื่อนจากขวาไปซ้าย และถ้าแสดงไว้เป็นรูปด้านบนให้ถือว่ายานยนต์นั้นขับเคลื่อนไปข้างหน้า
- 2.3 สัญลักษณ์บนตัวควบคุม และตัวแสดง ควรจะแตกต่างจากพื้นหลังอย่างเด่นชัด (นิยมใช้สัญลักษณ์สีอ่อนบนพื้นหลังสีเข้ม)
- 2.4 สัญลักษณ์และตัวแสดง ต้องแลเห็นได้ง่ายเมื่อนั่งในตำแหน่งผู้ขับขี่
- 2.5 แสงรวมให้แสดงด้วยเส้นขนาน และแสงกระจายให้แสดงด้วยเส้นลู่ออก
- 2.6 เมื่อใช้สีต่อไปนี้กับตัวแสดงที่เป็นแสง จะมีความหมายดังต่อไปนี้
  - สีแดง หมายถึง อันตรายต่อบุคคล หรือเสียหายอย่างร้ายแรงต่อบริภัณฑ์ทันที หรือจวนเจียน และหมายถึง “ร้อน” ในระบบควบคุมอากาศ หรือตัวชี้บอกอุณหภูมิ
  - สีเหลือง หมายถึง การเตือน ความผิดปกติของระบบ อันตรายที่เกือบจะเกิดกับยานยนต์ หรือภาวะอื่นที่อาจเป็นอันตรายในระยะยาว
  - สีเขียว หมายถึง ปลอดภัย การทำงานปกติของระบบเมื่อไม่ปรากฏสีน้ำเงิน หรือสีเหลือง
  - สีน้ำเงิน หมายถึง ตัวแสดงไฟแสงพุ่งไกล (ไฟสูง) เท่านั้น และหมายถึง “เย็น” ในระบบควบคุมอากาศ หรือตัวชี้บอกอุณหภูมิ
  - สีขาว หมายถึง ภาวะอื่น ๆ เมื่อสีต่าง ๆ ข้างต้นไม่เหมาะสม

3. การระบุสัญลักษณ์และภาพสัญลักษณ์

3.1 การระบุสัญลักษณ์และภาพสัญลักษณ์ แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การระบุสัญลักษณ์และภาพสัญลักษณ์
(ข้อ 3.1)

หมายเลข	การระบุ	สัญลักษณ์	ข้อกำหนดเพิ่มเติม
3.1	ไฟแสงพุ่งไกล (ไฟสูง) ¹⁾ (upper beam)		ISO 7000-0082 ตัวแสดงปรากฏไฟสีน้ำเงิน (steady blue tell-tale)
3.2	ไฟแสงพุ่งต่ำ (ไฟต่ำ) ²⁾ (lower beam)		ISO 7000-0083
3.3	ไฟเลี้ยว (turn signal)		ISO 7000-0084 ไฟเขียววาบ (flashing green light)
3.4	สัญลักษณ์ฉุกเฉิน ⁴⁾ (hazard warning)		ISO 7000-0085 ปรากฏพร้อมตัวแสดงไฟ เลี้ยวสีเขียวทั้งสอง หรือ สัญญาณไฟแดงต่างหาก
3.5	ที่ปัดน้ำฝนกระจกกันลมหน้า (windshield wiper)		ISO 7000-0086
3.6	ที่ฉีดน้ำล้างกระจกกันลมหน้า (windshield washer)		ISO 7000-0088
3.7	ที่ปัดน้ำฝนและที่ฉีดน้ำ ล้างกระจกกันลมหน้า (windshield wiper and washer)		ISO 7000-0087
3.8	พัดลมระบายอากาศ (ventilating fan)		ISO 7000-0089
3.9	ไฟจอด (parking light)		ISO 7000-0240

ตารางที่ 1 การระบุสัญลักษณ์และภาพสัญลักษณ์ (ต่อ)

หมายเลข	การระบุ	สัญลักษณ์	ข้อกำหนดเพิ่มเติม
3.10	กระโปรงหน้า (front hood (bonnet))		ISO 7000-0241
3.11	กระโปรงหลัง (rear hood (boot))		ISO 7000-0242
3.12	โซ้ก (choke (cold starting aid))		ISO 7000-0243
3.13	แตรสัญญาณ (horn)		ISO 7000-0244
3.14	เชื้อเพลิง (fuel)		ISO 7000-0245
3.15	อุณหภูมิหม้อน้ำ (engine coolant temperature)		ISO 7000-0246
3.16	ภาวะประจุแบตเตอรี่ (battery charging condition)		ISO 7000-0247
3.17	น้ำมันเครื่อง (engine oil)		ISO 7000-0248
3.18	เข็มขัดนิรภัย (seat belt)		ISO 7000-0249
3.19	ที่ล้างโคมไฟหน้า (headlamp cleaner)		ISO 7000-0250
3.20	ที่จุดบุหรี่ (lighter)		ISO 7001-002

ตารางที่ 1 การระบุสัญลักษณ์และภาพสัญลักษณ์ (ต่อ)

หมายเลข	การระบุ	สัญลักษณ์	ข้อกำหนดเพิ่มเติม
3.21	ไฟตัดหมอกหน้า ⁵⁾ (front fog light)		ISO 7000-0633
3.22	ไฟตัดหมอกหลัง ⁵⁾ (rear fog light)		ISO 7000-0634
3.23	สวิตช์ใหญ่ไฟแสงสว่าง (master lighting switch)		IEC 417-5012
3.24	ที่ขจัดฝ้าและน้ำแข็ง กระจกกันลมหน้า (windscreen demisting and defrosting)		ISO 7000-0635
3.25	ที่ขจัดฝ้าและน้ำแข็งกระจกกัน ลมหลัง (rear window demisting and defrosting)		ISO 7000-0636
3.26	เชื้อเพลิงปราศจากตะกั่ว (unleaded fuel)		ISO 7000-0237
3.27	ที่ปรับระดับไฟหน้า (headlight levelling manual control)		ISO 7000-0151
3.28	ที่ปัดน้ำฝนกระจกกันลมหลัง (rear window wiper)		ISO 7000-0097
3.29	ที่ฉีดน้ำล้างกระจกกันลมหลัง (rear window washer)		ISO 7000-0099

ตารางที่ 1 การระบุสัญลักษณ์และภาพสัญลักษณ์ (ต่อ)

หมายเลข	การระบุ	สัญลักษณ์	ข้อกำหนดเพิ่มเติม
3.30	ที่ปัดน้ำฝนและที่ฉีดน้ำ ล้างกระจกกันลมหลัง (rear window wiper and washer)		ISO 7000-0098
3.31	ห้ามล้อขัดข้อง ⁶⁾ (brake failure)		ISO 7000-0239
3.32	ห้ามล้อมือ ⁶⁾ (parking brake)		ISO 7000-0238
3.33	ไฟบอกตำแหน่ง (position lamp)		
3.34	เผาหัว (ดีเซล) (diesel pre-heat)		
3.35	ไฟส่องระยะไกล ⁷⁾ (long range lamp)		ISO 7000-0639
3.36	เครื่องยนต์ (engine)		ISO 7000-0640
3.37	การทำความร้อนภายใน (interior heating)		ISO 7000-0637
3.38	ระบบปรับอากาศ (air condition system)		ISO 7000-0027
3.39	ปิด (off)		IEC 417-5008
3.40	ช่องอากาศ-ออกทุกช่อง (air vent-all outlet)		ISO 7000-0642
3.41	ช่องอากาศ-ออกช่องขวา (air vent-right outlet)		ISO 7000-0643

ตารางที่ 1 การระบุสัญลักษณ์และภาพสัญลักษณ์ (ต่อ)

หมายเลข	การระบุ	สัญลักษณ์	ข้อกำหนดเพิ่มเติม
3.42	ช่องอากาศ-ออกช่องซ้าย (air vent-left outlet)		ISO 7000-0644
3.43	การระบายอากาศ-บริเวณ ช่วงขา (air ventilation-leg room)		ISO 7000-0645
3.44	ช่องอากาศ-ออกช่องขวาและ ช่องซ้าย (air vent-right and left outlet)		ISO 7000-0646
3.45	ที่ปัดน้ำฝนเป็นจังหวะ (windshield wiper intermittent)		ISO 7000-0647
3.46	ที่นั่งอุ่น (heated seat)		ISO 7000-0649

- หมายเหตุ
- 1) ตัวควบคุมที่ทำงานได้ทั้งไฟแสงพุ่งไกลและไฟแสงพุ่งต่ำ อาจมี 2 สัญลักษณ์ คือ ทั้งสัญลักษณ์ไฟแสงพุ่งไกลและไฟแสงพุ่งต่ำ
  - 2) พื้นที่ในกรอบสัญลักษณ์ อาจมีสีทึบ
  - 3) ลูกศรซ้ายและลูกศรขวา ให้แยกกันอยู่ได้
  - 4) สัญลักษณ์นี้ใช้เฉพาะตัวควบคุม และตัวแสดงสีแดงแยกต่างหาก
  - 5) ถ้าใช้ตัวควบคุมตัวเดียวกัน ทั้งไฟตัดหมอกหน้าและไฟตัดหมอกหลังให้ใช้สัญลักษณ์ “ไฟตัดหมอกหน้า”
  - 6) ในกรณีตัวแสดงตัวเดียวกันใช้กับภาวะต่าง ๆ ของห้ามล้อ ให้ใช้สัญลักษณ์ “ห้ามล้อขัดข้อง”
  - 7) ให้การมองเห็นในระยะไกลและสูงกว่าไฟแสงพุ่งไกล ใช้เสริมกับไฟแสงพุ่งไกลอีกทีหนึ่ง